

متن پرسش

سلام و عرض ادب بر استاد گرامی: ما در حال مطالعه و مباحثه ویس و کتاب معاد شما هستیم. در صفحه ۷۷ کتاب با سخن امام خمینی پیرامون صورت ملکات انسان مواجه شدیم. ایشان فرموده‌اند خلق و باطن حیوانی و شیطانی فرد ملکات حیوانی و شیطانی می‌سازد. چگونه تمثیل انسان از جنس جن و شیطان می‌شود؟ لطفاً مساله را برایمان روشن کنید. امام خمینی (رحمه‌الله علیه) می‌فرمایند: «اگر خلق و باطن انسان، انسانی باشد، صورت ملکوتی او نیز صورت انسانی است، ولی اگر ملکاتش غیر ملکات انسانی باشد، صورتش انسانی نیست و تابع سریره و ملکه است. مثلاً اگر شهوت و بهیمیت بر باطن او غلبه کند و حکم مملکت باطن، حکم بهیمیه شود، انسان صورت ملکوتی‌اش صورت یکی از بهائم است و اگر وهم و شیطنت ملکه شد و باطن و سریره‌اش دارای ملکات شیطانیه شد، از قبیل خدعه، تقلب، سخن‌چینی و غیبت، صورت ملکوتی‌اش، صورت یکی از شیاطین است به مناسبت آن.»

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: در همان مباحث عرض شد که صورت قیامتی انسان را ملکات او تشکیل می‌دهند و در این رابطه کسی که اهل خدعه باشد، صورت شیطانی پیدا می‌کند، نه آن‌که جنس او، جنس جنّ و شیطان شود! موفق باشید